

REFORMA

II POSMS

Depozītu sistēma

Sabiedrisko pakalpojumu
iepirkumu sistēmas reforma

PRIORITĀTES UN MĒRĶI

1.

IEVIEST DEPOZĪTU SISTĒMU

visos publiskajos iepirkumos, lai nodrošinātu samērīgumu starp:

UZVARĒTĀJA

SŪDZĒTĀJA

SABIEDRĪBAS

INTERESĒM

2.

SAMAZINĀT

sabiedrisko pakalpojumu iepirkumu sliekšņus, lai:

efektīvāk un **operatīvāk** nodrošinātu **kvalitatīvāku** rezultātu sabiedrisko pakalpojumu iepirkumos;

nodrošināt **lielāku** konkurenci un **pārredzamāku** valsts līdzekļu izlietošanu.

PRIEKŠLIKUMI

1. IEVIEST DEPOZĪTA SISTĒMU

BŪTĪBA

Personai, kura vēlas iesniegt sūdzību IUB par iepirkumu, kura līgumcena ir, sākot no 5 000 000 eiro, jāsamaksā depozīts 0,05 % apmērā no līgumcenas.

Maksimālā depozīta summa – līdz 7000 eiro.

Iemaksāto summu pilnībā atmaksā, ja IUB sūdzību atzīst par pamatotu vai daļēji pamatotu.

Iesniedzot sūdzību jeb iesniegumu par varbūtējiem iepirkuma procedūras pārkāpumiem, Eiropas Savienības valstīs noteikti dažādu veidu maksājumi, visbiežāk nodevas vai depozītu sistēmas.

DEPOZĪTA SISTĒMAS EFEKTIVITĀTE PIERĀDĪTA PRAKSĒ:

Attur negodprātīgus konkurentus no nepamatotu sūdzību iesniegšanas;

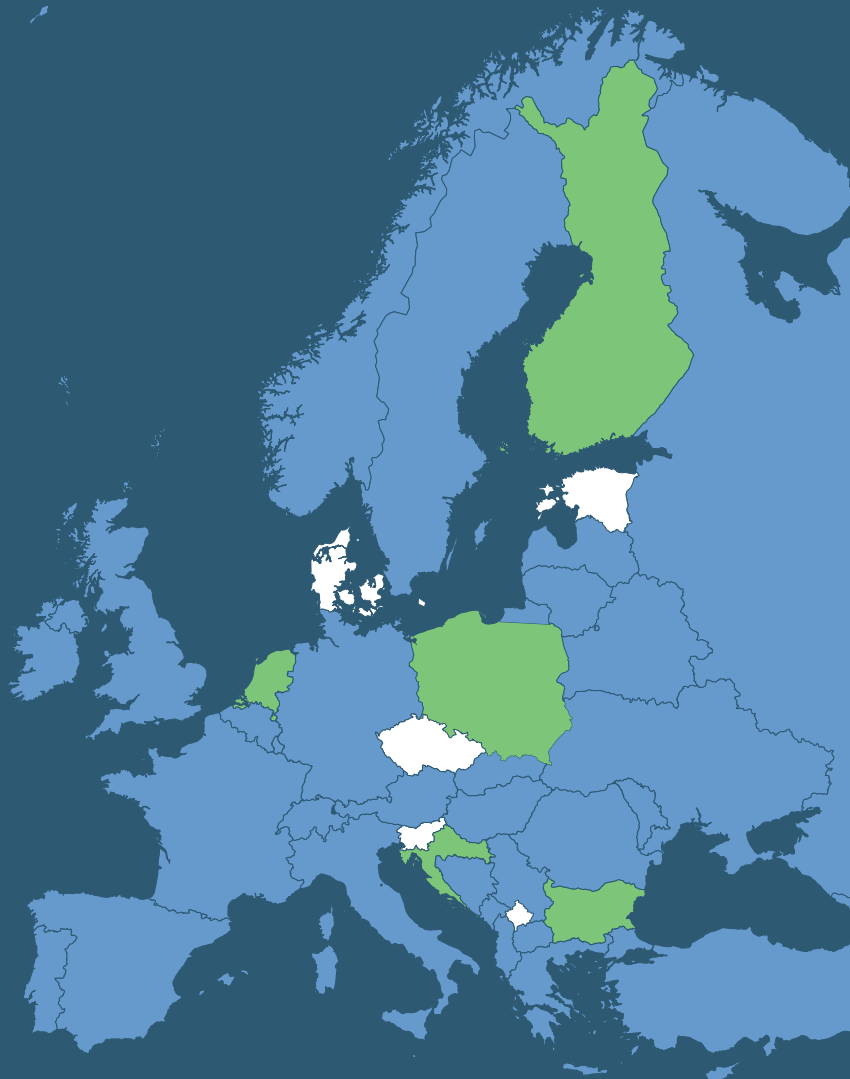
Novērš situācijas, kad sabiedrība nevar iegūt pakalpojumu vai precī.

VALSTIS, KURĀS IEVIESTA DEPOZĪTA SISTĒMA VAI NODEVAS:

DEPOZĪTA SISTĒMA
 NODEVA

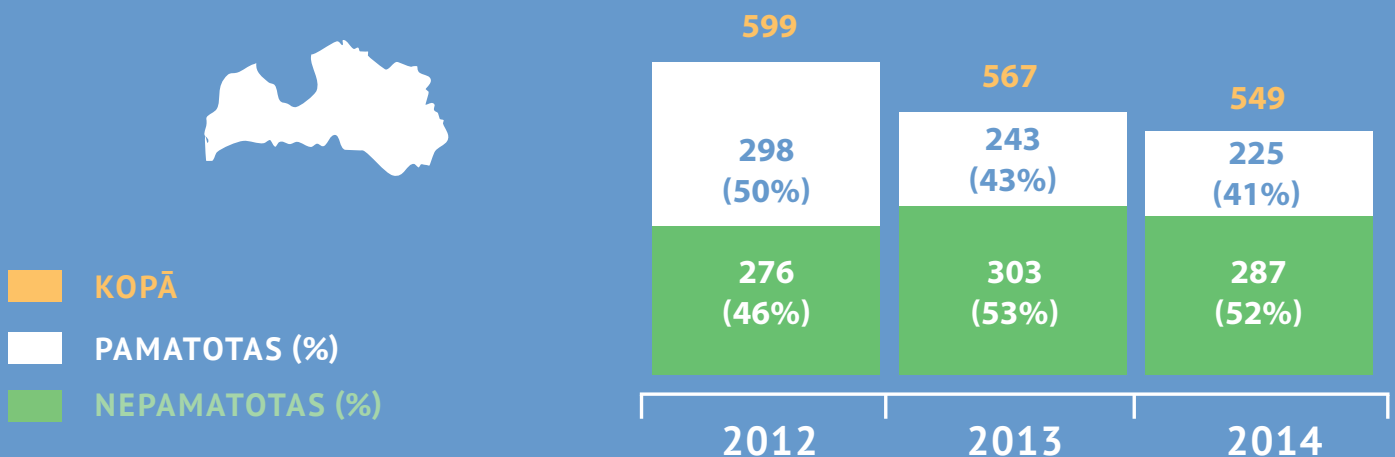
ČEHIJA (CZ)
 IGAUNIJA (EE)
 KOSOVA (XK)
 SLOVĒNIJA (SI)
 DĀNIJA (DK)

BULGĀRIJA (BG)
 POLIJA (PL)
 HORVĀTIJA (HR)
 NĪDERLANDE (NL)
 SOMIJA (FI)

LATVIJAS SITUĀCIJA:

Pēdējo gadu laikā būtiski samazinājies pamatoto sūdzību skaits un saglabājas augsts nepamatoto sūdzību skaits:

2. MAZINĀT IEPIRKUMA SLIEKŠŅUS

BŪTĪBA

Būtiski veicinās konkurenci, jo daudz vairāk uzņēmēju varēs piedalīties konkursos.

Atklātāks un caurskatāmāks iepirkuma process, jo IUB mājaslapā būs jāpublicē iepirkumi, kuru apmērs jeb sliekšnis ir ievērojami mazāks.

		SLIEKSNIS LĪDZ ŠIM, EUR	SLIEKSNIS PĒC REFORMAS, EUR
	PAKALPOJUMIEM	400 000	150 000
	BŪVDARBIEM	5 000 000	1 500 000

Jaunā kārtība veicinās iespējas objektīvi izvēlēties sabiedrības interesēm izdevīgāko piedāvājumu.

3. IZGLĪTOT PAR IEPIRKUMIEM ATBILDĪGĀS AMATPERSONAS

IUB ir izstrādājis sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju zemsliedzēju iepirkumu vadlīnijas, lai stiprinātu labo praksi un izglītotu atbildīgās amatpersonas efektīvi atpazīt un novērst negodprātīgas un krāpnieciskas darbības sabiedrisko pakalpojumu iepirkumos.

Valdība 27.01.2015. atbalstīja priekšlikumus valsts pārvaldes profesionālai pilnveidei un strādājošo kompetences paaugstināšanai labāka tiesiskā regulējuma izstrādē mazo un vidējo uzņēmēju (MVU) atbalstam, korupcijas novēršanai un ēnu ekonomikas mazināšanai.

“Sekmīgai un sabiedrības interesēm atbilstošai publisko iepirkumu norisei un rezultātam kritiski svarīga ir atbildīgo personu kompetence un godaprāts, t. sk. prasme un ieinteresētība novērst krāpnieciskas darbības, izvērtēt saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu u. c. Neviens likums nevar nodrošināt valsts budžeta līdzekļu saimniecisku izlietošanu un godīgu konkurenci sabiedrisko pakalpojumu iepirkumos, ja atbildīgās amatpersonas būs nekompetentas vai negodprātīgas.”

Elita Dreimane

Valsts kancelejas direktore

LATVIJAS PUBLISKO IEPIRKUMU SISTĒMAS REFORMA

*Ministru
prezidenta (MP)
rezolūcija Valsts
kancelejai
(VK) par darba
grupas (DG)
izveidi un
uzdevumiem*

26.11.2012.

*Saeimas
apakškomisija
atbalsta DG
izstrādātos
grozījumus (PIL) un
nodod balsošanai
komisijas
deputātiem*

04.02.2013.

*Stājas spēkā
grozījumi PIL*

01.08.2013.

*DG prezentē
likumprojektu
Koalīcijas sēdē*

16.02.2015.

03.01.2013.

*Ministru kabinets
(MK) atbalsta DG
priekšlikumus
Publisko
iepirkumu
likuma (PIL)
grozījumiem*

20.06.2013.

*Saeimas deputāti
3. lasījumā
atbalsta VK
sadarbībā ar
augsta līmeņa
ekspertu DG
izstrādātos
grozījumus PIL*

15.04.2014.

*MK apstiprina
DG priekšlikumus
turpmākai Publisko
iepirkumu sistēmas
reformai – depozītu
ieviešanu un sliekšņu
samazināšanu
sabiedrisko
pakalpojumu
sniedzēju likumā*

29.06.2014.

*Izstrādāts
likum-projekts
"green paper"
stadijā –
turpinās
diskusijas par
kompromisu ar
DG locekļiem*

REFORMAS PIRMĀ FĀZE

- 1. Birokrātijas mazināšana, vienkāršojot procedūras un veicinot elektroniskas informācijas apriti.*
- 2. Publisko iepirkumu sistēmas vienkāršošana, palielinot cenu sliekšni mazajiem iepirkumiem.*
- 3. Atklāti iepirkumi, nodrošinot caurskatāmību iepirkumiem ar vienkāršoto procedūru.*
- 4. Nesamērīgu aizliegumu izskaušana, turpmāk konkursu dialogus attiecinot arī ārpus privātās un publiskās partnerības projektiem (PPP).*
- 5. Risinājums, ja pieteicies tikai viens pretendents – arī šādā gadījumā drīkstēs slēgt līgumus, ja pretendents atbildīs konkursa prasībām un pasūtītājs varēs objektīvi pamatot, ka pieteikties varēja jebkurš.*
- 6. Novērsta negodprātīgu pretendentu iespēja iegūt nodokļu maksātāju resursus – turpmāk pretendents, kas nav pildījuši noslēgtos iepirkumu līgumus vai arī tos pildījuši nekvalitatīvi, varēs izslēgt no konkursa, tādējādi ļaujot godīgiem uzņēmējiem iesniegt konkurētspējīgus piedāvājumus, no kā iegūs visa sabiedrība kopumā.*

REFORMAS OTRĀ FĀZE

- 1. Ieviesta depozītu sistēma visos iepirkumos.*
- 2. Ievērojami samazināti sliekšņi sabiedrisko pakalpojumu iepirkumos.*

DARBA GRUPAS SASTĀVS

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)

Finanšu ministrija

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB)

Zemkopības ministrija

Valsts kanceleja

Ārvalstu investoru padome Latvijā (FICIL)

Tieslietu ministrija

Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK)

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM)

Iepirkumu uzraudzības birojs (IUB)

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS)

Satiksmes ministrija

"Sabiedrība par atklātību – Delna"

DARBA GRUPAS DALĪBNIEKU CITĀTI

"Priekšlikumi izstrādāti ciešā pārresoriskā sadarbībā ar visām ieinteresētajām pusēm – valsts pārvaldi, privāto sektoru, NVO u. c. Publisko pakalpojumu patērētājs ir ikviens valsts iedzīvotājs, un iepirkumu sistēmai jākalpo sabiedrības interesēm."

Elita Dreimane

Valsts kancelejas direktore

"Līdzšinējās tendences publisko iepirkumu jomā liecina, ka pastāvīgi samazinās pamatoti iesniegto sūdzību skaits, savukārt nepamatoto sūdzību īpatsvars nemainīgi ir ļoti augsts – aptuveni puse. Līdz ar grozījumiem Publisko iepirkumu likumā un Sabiedrisko pakalpojumu iepirkumu likumā mēs virzāmies uz atbildīgāku rīcību un pāreju no sūdzībām un savstarpējiem pārmetumiem uz konstruktīvu sadarbību. Grozījumi ir tendēti uz atbildību un lietu sakārtošanu, lai pēc iespējas lietderīgāk izlietotu valsts budžeta – nodokļu maksātāju – līdzekļus. Būtiska nozīme ir profesionālo organizāciju iesaistei praktisku ieteikumu izstrādādē konkrētu iepirkumu jomās."

Dace Gaile

IUB vadītāja

"Pašreizējais Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likums ļauj pasūtītājiem brīvi rīkoties, nereti negodprātīgi, kas nenodrošina konkursu pēc būtības. Nav skaidrs vai izsekojams, vai pasūtītājs nav vienojies ar piegādātāju iepriekš par cenu un vai pārējie pretendenti nav pievilkti klāt, lai izskatītos, ka ir notikusi iepirkumu procedūra. Šādi iepirkumi ir konkurenci kropļojoši un prettiesiski. Likumdevējam ir jānodrošina, ka iepirkumi tiek veikti caurskatāmi un godīgas konkurences ietvaros. Grozījumi likumā problēmatiku risina."

Gundars Jankovs

biedrības "Sabiedrība par atklātību – Delna" direktors

"Sabiedrībai ir tiesības saņemt kvalitatīvus, pieejamus un savlaicīgus publiskos pakalpojumus, kas pie pašreizējās kārtības praksē nereti netiek nodrošināti nesamērīgā iepirkuma sliekšņa dēļ."

Jaroslavs Streļčenoks

KNAB priekšnieks

"Prognozējams, ka izmaiņas Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā sekmēs piegādātāju brīvu konkurenci un līgumslēgšanas procesu atklātību attiecībā uz t.s. "zemsniekšņu" iepirkumiem, t.i. tādiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju veiktajiem iepirkumiem, kas nepārsniedz Eiropas Savienībā noteiktās līgumcenas robežvērtības. Līdz šim Latvijā lielākā daļa sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju noslēgto līgumu nepārsniedz minētos sliekšņus, kā rezultātā praksē nereti šādos gadījumā līgumslēgšanas procedūras ir bijušas necaurspīdīgas, tās nav izsludinātas IUB un Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī un kandidātiem nav bijusi savlaicīgi pieejama visa nepieciešamā informācija par šādiem iepirkumiem. Jāatzīst, ka, ņemot vērā Latvijas ekonomikas apmēru, sabiedrisko pakalpojumu sliekšņi gan būvdarbu, gan arī piegāžu un pakalpojumu jomā bijuši pārāk augsti, kas savukārt ir kavējis likumā nostiprināto vienlīdzīgas un taisnīgas attieksmes, piegādātāju brīvas konkurences, kā arī atklātības principu iedzīvināšanu praksē."

Māris Logins

zvērināts advokāts, darba grupas loceklis un Ārvalstu investoru padomes Latvijā (FICIL) pārstāvis